

Ελλάδα. Με μια κουβέρτα στα χέρια αμέσως μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.

22 χρόνια προσφοράς της UNICEF προς την Ελλάδα

Αν σήμερα η UNICEF περιμένει τη βοήθεια της Ελλάδας και των άλλων ανεπτυγμένων χωρών της Ευρώπης και της Αμερικής για να μπορέσει να χρηματοδοτήσει τα προγράμματα της υπέρ των παιδιών του αναπτυσσόμενου κόσμου, κάποτε συνέβαινε το αντίθετο. Τα ελληνόπουλα ήταν οι αποδέκτες σημαντικής βοήθειας της UNICEF προς τη χώρα μας μέχρι το 1969. Περισσότερα από 10 εκατομμύρια δολάρια διατέθηκαν από το διεθνή οργανισμό με στόχο τη βελτίωση της θέσης των παιδιών στη χώρα μας που έβγαινε λαβωμένη αλλά περήφανη από το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.

Η συμφωνία της Ελλάδας με τη UNICEF υπογράφηκε τον Οκτώβριο του 1947. Η κατάσταση που επικρατούσε στην Ελλάδα, κατά το τέλος του πολέμου, ήταν από τις χειρότερες σε ολόκληρη την Ευρώπη. Ο εμφύλιος πόλεμος που ακολούθησε, χειροτέρεψε τις συνθήκες και πρόσθεσε πολλούς πρόσφυγες στον ήδη μεγάλο αριθμό απόρων και αστέγων. Πολλά από τα παιδιά που έπαιρναν βοήθεια από τη UNICEF, ανήκαν σ'αυτές τις ομάδες των προσφύγων.

Η βοήθεια έπρεπε να συνεχιστεί, ακόμη και όταν σταμάτησαν οι μάχες και οι πρόσφυγες επέστρεψαν στα σπίτια τους, επειδή η έλλειψη τροφίμων στα χωριά αυτά ήταν πολύ μεγάλη.

Γι' αυτόν ακριβώς το λόγο, το μεγαλύτερο μέρος της βοήθειας που έστειλε η UNICEF αποτελείτο από τρόφιμα. Για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα η UNICEF βοηθούσε περίπου 1.000.000 παιδιά. Η UNICEF έπρεπε επίσης να στείλει μεγάλες ποσότητες ρουχισμού, υποδημάτων και κουβερτών. Η UNICEF υποστήριξε παράλληλα και μια μαζική εκστρατεία ανοσοποίησης.

Μέχρι το 1951, η ανάκαμψη της χώρας είχε προχωρήσει σε αρκετά μεγάλο βαθμό και η βοήθεια της UNICEF στράφηκε στη βελτίωση της υγείας των παιδιών και των μητέρων, στην παροχή υπηρεσιών σε ανάπηρα παιδιά και σε προγράμματα παστερίωσης του γάλακτος.

του Ηλίας Λυμπέρν
Διευθυντή Ενημέρωσης, Εκπαίδευσης,
Συνηγορίας & Εθελοντισμού
της Ελληνικής Εθνικής Επιτροπής UNICEF

Γεύματα για τα παιδιά

Από το Φεβρουάριο του 1948 και για μια περίοδο που διήρκεσε 3 ½ χρόνια, η UNICEF παρείχε καθημερινά επιπρόσθετα γεύματα σε 340.000-1.000.000 παιδιά και μητέρες. Διατέθηκαν περισσότερα από 16.000.000 κιλά γάλακτος μαζί με μεγάλες ποσότητες από κρέας, ψάρι, λίπη και άλλα τρόφιμα.

Η διανομή των τροφίμων γινόταν συνήθως στα σχολεία. Υπήρχαν αρκετές ποσότητες ώστε να συνεχίζεται η παροχή τροφίμων και το καλοκαίρι σε 250.000 παιδιά σε κατασκηνώσεις. Η κυβέρνηση παρείχε ψωμί, σταφίδες, λάδι.

Για τα ορφανά

Ένα πρόγραμμα της UNICEF μαζί με τη Suisse a l'Europe διέθεσε διαφορές αναγκαίες προμήθειες, όπως ρουχισμός, ειδικά σε παιδιά ορφανά από πατέρα που ζούσαν με τη χήρα μητέρα τους.

Εβδομήντα πέντε χιλιάδες ζεύγη κάλτσες κατασκευάστηκαν από βαμβάκι που διέθεσε η UNICEF, καθώς και 195.000 τ.μ. υφάσματος για είδη ρουχισμού.

Κατασκευάστηκαν επίσης περίπου 7.000 ζεύγη παπούτσια και έγινε ανταλλαγή ακατέργαστου μαλλιού αξίας 82.000 δολαρίων με υλικό κατάλληλο για την κατασκευή παλιτών, ενδυμάτων και κουβερτών. Οι αποδέκτες ήταν ορφανά και εγκαταλειμμένα παιδιά.

Προγράμματα ελέγχου της φυματίωσης

Σε μια κολλοσιαία προσπάθεια εξάλειψης της φυματίωσης που σάρωνε, η UNICEF με τη βοήθεια και του Σκανδιναβικού Ερυθρού Σταυρού, εξέτασε 1.500.000 και εμβολίασε 1.000.000 παιδιά Έλληνες και μέχρι το τέλος της εξετάστηκαν και εμβολιάστηκαν 2-3 εκατομμύρια παιδιά επιπλέον. Η UNICEF πρόσφερε υλικό και τον κατάλληλο εξοπλισμό για τη βελτίωση των εργαστηρίων και των τεχνικών για τη διάγνωση της φυματίωσης και για τη δημιουργία εργαστηρίων θεραπείας με στρεπτομυκίνη σε τέσσερα νοσοκομεία, θεσπίζοντας παράλληλα μια υποτροφία για τη μελέτη της θεραπείας με στρεπτομυκίνη στη Γαλλία.

Προγράμματα ελέγχου Αφροδισίων Νοσημάτων

Γι' αυτό το πρόγραμμα, που άρχισε το 1950, η UNICEF παρείχε την πενικιλίνη και συγκέντρωσε τις προσπάθειές της στη διάγνωση, θεραπεία και εντατική παρακολούθηση και θεραπεία με ορούς εγκύων γυναικών και παιδιών σε 17 πολυκλινικές.

Κινητά Ιατρεία - Υγιεινή

Σαν ένα πρώτο βήμα για τη βελτίωση της υγείας των παιδιών σε αγροτικές περιοχές, η UNICEF εξόπλισε 3 κινητές μονάδες παροχής ιατρικής περίθαλψης σε παιδιά, που λειτουργούσαν σε περιοχές όπου δεν υπήρχε προηγουμένως καμία ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Η επάνδρωση των κινητών μονάδων με 3 γιατρούς έγινε από την Ελληνική κυβέρνηση. Διατέθηκαν περίπου 360.000 κιλά σαπούνι σε παιδιά προσχολικής ηλικίας.

Υποτροφίες

Περισσότερα από 100 άτομα πήραν διάφορες υποτροφίες. Δόθηκε μία υποτροφία για τη μελέτη της θεραπείας με στρεπτομυκίνη και έξι υποτροφίες για την παρακολούθηση ενός σεμιναρίου στο Ηνωμένο Βασίλειο με θέμα τα ανάπηρα παιδιά.

Πέντε άλλες υποτροφίες δόθηκαν για την παρακολούθηση ενός σεμιναρίου κοινωνικής παιδιατρικής στο Διεθνές Κέντρο Παιδιού στο Παρίσι, από το Μάρτιο μέχρι τον Ιούνιο του 1950. Τρεις για ένα σεμινάριο με θέμα τη φυματίωση, στο ίδιο Κέντρο, από τον Οκτώβριο μέχρι το Δεκέμβριο του 1950 και μία για ένα σεμινάριο με θέμα την Παιδική Ψυχολογία, από τον Οκτώβριο μέχρι το Δεκέμβριο του 1950. Το 1948, 1949 και 1950 δόθηκαν 80 υποτροφίες για διάφορα σεμινάρια με θέμα την κοινωνική παιδιατρική, στη Γαλλία, Σουηδία, Ελβετία και το Ηνωμένο Βασίλειο. Δόθηκαν

Ελλάδα 1946. Διανομή βοήθειας από αποθήκη της UNRRA στο Ζάππειο.

Η βοήθεια της UNICEF προς την Ελλάδα 1947-1969

Πρόγραμμα	Χρονική Διάρκεια	Συνεισφορά της UNICEF σε δολάρια
Βασική ιατρική και νοσοκομειακή περίθαλψη	1947-1969	342.000
Δημόσια Υγιεινή	1954-1960	66.000
Ανάπηρα παιδιά	1950-1965	105.000
Προγράμματα ελέγχου φυματίωσης	πριν το 1951	312.000
Προγράμματα ελέγχου σύφιλης	πριν το 1951	11.000
Προγράμματα διατροφής παιδιών	1951-1952	75.000
Παστερίωση γάλακτος	1949-1969	527.000
Επείγουσα βοήθεια: Μεταπολεμική	πριν το 1951	7.846.000
Σεισμοί	1953	191.000
Μεταφορικά	-	1.096.000
		Σύνολο: 10.571.000

υποτροφίες σε τέσσερις ειδικούς στην Αγγλία για την εκμάθηση παρασκευής γαλακτοκομικών προϊόντων.

Μακροπρόθεσμη βοήθεια - Ιατρική περίθαλψη

Στην πρώτη φάση αυτού του προγράμματος για την ανάπτυξη των ιατρικών υπηρεσιών στις αγροτικές περιοχές, η UNICEF εξόπλισε κινητές μονάδες παροχής ιατρικής περίθαλψης για την περιοχή της Θεσσαλίας. Το 1959, η κυβέρνηση με τη βοήθεια της UNICEF και του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, εγκαινίασε μια υποδειγματική ζώνη δημόσιας υγείας. Το δίκτυο των αγροτικών ιατρείων που ιδρύθηκαν στη ζώνη αυτή, και το οποίο είχε σαν κέντρο την πόλη της Λάρισας, ενισχύθηκε από μια ομάδα ειδικών (έναν παιδίατρο, έναν ψυχολόγο, έναν μηχανικό υγειονομικών έργων, έναν επαρχιακό επιθεωρητή νοσοκόμων και άλλους εργαζόμενους στη δημόσια υγεία). Ιδρύθηκαν ιατρικές υπηρεσίες παραπομπής ασθενών στα Φάρσαλα, όπου γιατροί, νοσοκόμοι και άλλο προσωπικό από όλα τα μέρη της χώρας επιμορφώνονταν σε θέματα δημόσιας υγείας. Κατά την περίοδο 1964-1966, αυτό το δίκτυο ολοκληρωμένης παροχής ιατρικών υπηρεσιών επεκτάθηκε και στους γειτονικούς νομούς της Μαγνησίας, της Καρδίτσας και των Τρικάλων. Ο επιδιωκόμενος στόχος ήταν να ολοκληρωθεί αυτό το δίκτυο παροχής υπηρεσιών και σ' αυτούς τους νομούς κατά τη διάρκεια των ετών 1967-1968. Είκοσι έξι κινητές μονάδες λειτουργούσαν με τη φροντίδα του ΠΙΚΠΑ στη Θεσσαλία, Δυτική Μακεδονία και Δυτική Ελλάδα. Αυτές οι μονάδες προσέφεραν κυρίως γενική ιατρική περίθαλψη καθώς και πληροφόρηση σε θέματα υγείας. Το 1967 τα αγροτικά ιατρεία ανέλαβαν τις δραστηριότητες αυτών των μονάδων και έτσι, οι κινητές μονάδες μετακινήθηκαν σε άλλες περιοχές. Το 1967 άρχισαν να λειτουργούν επτά κινητές μονάδες. Η Σχολή Δημόσιας Υγείας στα Φάρσαλα συνέχισε τις εκπαιδευτικές της δραστηριότητες, δίνοντας προτεραιότητα στην εκπαίδευση του προσωπικού, ικανού να υπηρετήσει τις νέες περιοχές που θα εκάλυπτε αυτό το πρόγραμμα.

Η τελευταία χρηματική προσφορά της UNICEF, που εγκρίθηκε το 1968, χρησιμοποιήθηκε κυρίως για την αγορά ιατρικού εξοπλισμού για τις ανάγκες της Θεσσαλίας, για την αντικατάσταση παλαιών οχημάτων στην υποδειγματική ζώνη και για την πληρωμή των μισθών των 150 εκπαιδευόμενων στη Σχολή Δημόσιας Υγείας Φαρσάλων. Ο Π.Ο.Υ. προσέφερε υποτροφίες και συμβούλους σόλη τη διάρκεια του προγράμματος.

Έργα δημόσιας υγείας

Η UNICEF βοήθησε στη βελτίωση της δημόσιας υγείας σε δεκαέξι χωριά της Βόρειας Ελλάδας, στους νομούς Πέλλης, Κιλκίς, Σερρών και Δράμας. Προσέφερε σωλήνες και εξαρτήματα για τη μεταφορά του νερού. Οι κάτοικοι των χωριών προσέφεραν την εργασία τους και η κυβέρνηση τα αναγκαία υλικά για την κατασκευή αποχωρητηρίων. Μέχρι το τέλος του 1959 είχαν τοποθετηθεί στα δεκαέξι χωριά οι σωλήνες για την ύδρευση και είχαν κατασκευαστεί περισσότερα από 1.200 αποχωρητήρια: 30 σε ορφανοτροφεία, 20 σε σχολεία και 1.700 σε ιδιωτικές κατοικίες. Στο καθένα από αυτά τα χωριά, τα ορφανοτροφεία επεκτάθηκαν έτσι, ώστε να μπορούν να αναπτύξουν περισσότερες δραστηριότητες για τη βελτίωση της κατάστασης των παιδιών.

Ανάπηρα παιδιά

Στα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια, δόθηκε στην Ελλάδα βοήθεια για την ίδρυση κέντρων αποκατάστασης ανάπηρων παιδιών στην περιοχή Αθηνών και στη Λέρο. Η UNICEF προσέφερε και εξοπλισμό σε τρία νοσοκομεία, στα εξωτερικά ιατρεία δύο κλινικών για παιδιά και στο Εθνικό Κέντρο Αποκατάστασης Ανάπηρων Παιδιών στη Βούλα. Το Κέντρο στη Βούλα χρησίμευσε και για την εκπαίδευση προσωπικού σε εθνικό επίπεδο, καθώς και ως κέντρο επίδειξης. Η UNICEF βοήθησε επίσης στον εξοπλισμό ενός Ορθοπεδικού Εργαστηρίου στη Βούλα και ενός Ορθοπεδικού Νοσοκομείου στην Πεντέλη, το οποίο άρχισε να λειτουργεί τον Οκτώβριο του 1957. Κατά τη διάρκεια του 1957-1958, ιδρύθηκε με τη βοήθεια του Π.Ο.Υ. και της UNICEF, μια σχολή για φυσιοθεραπευτές που άρχισε να λειτουργεί αμέσως μετά την ίδρυσή της. Σημαντικό ρόλο σ' αυτό το εθνικό πρόγραμμα έχει διαδραματίσει και το κέντρο εξωτερικών ασθενών της Αθήνας/Παγκρατίου της Ελληνικής Ένωσης Ανάπηρων Παιδιών, το οποίο εγκαινιάστηκε το Δεκέμβριο του 1957.

Ένα σημαντικό βήμα στην ανάπτυξη ενός εθνικού προγράμματος για τη φροντίδα των ανάπηρων παιδιών, ήταν η δημιουργία από την κυβέρνηση ενός εθνικού συμβουλίου αποκατάστασης.

Ταυτόχρονα δημιουργήθηκαν ή ενισχύθηκαν διάφορα κέντρα, όπως το Κέντρο στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, το Κέντρο Αποκατάστασης του ΠΙΚΠΑ στη Βούλα, το Νοσοκομείο Παιδικής Νευροψυχιατρικής στο Νταού Πεντέλης, το Γενικό Νοσοκομείο Νευροψυχιατρικής Αθηνών, το Σπίτι των Τυφλών και το Εθνικό Ινστιτούτο Κωφάλλων στην Αθήνα. Τα κέντρα αυτά χρησιμοποιήθηκαν και για σκοπούς εκπαίδευσης και

Ελλάδα (δεν υπάρχουν άλλα στοιχεία).

επίδειξης. Η UNICEF προσέφερε εξοπλισμό, εκπαιδευτικό υλικό και ειδικές προμήθειες για τους τυφλούς και τους κωφάλαλους. Ο Π.Ο.Υ. προσέφερε υποτροφίες και συμβούλους, ειδικούς στα ψυχιατρικά προβλήματα αποκατάστασης καθώς και στην αποκατάσταση των κωφαλήλων.

Παστερίωση

Η UNICEF προσέφερε τον κατάλληλο εξοπλισμό σε μονάδες παστερίωσης γάλακτος στη Θεσσαλονίκη και στο Βόλο, εξασφαλίζοντας έτσι υγιεινό γάλα στα παιδιά της περιοχής. Η μονάδα του Βόλου έπαθε μεγάλες ζημιές από τους σεισμούς και τις πλημμύρες, αλλά κατόρθωσε να κρατήσει την παραγωγή σε ικανοποιητικά επίπεδα, εξασφαλίζοντας δωρεάν γάλα στα μισά τουλάχιστον από τα 1.200 παιδιά για τα οποία είχε προγραμματίσει αρχικά να παίρνουν γάλα.

Η μονάδα παστερίωσης της Θεσσαλονίκης, που άρχισε να λειτουργεί τον Αύγουστο του 1955, παρήγαγε περίπου 7.500 λίτρα χρησιμοποιούνταν για την παραγωγή άλλων προϊόντων όπως γιασούρτι, βούτυρο και παγωτό. Η μονάδα τροφοδοτούσε με γάλα και την Αθήνα. Αυτή η μονάδα εξελίχθηκε σε μία ευημερούσα επιχείρηση, που αποτελούσε την κυριότερη πηγή εισοδήματος ενός συνεταιρισμού γαλακτοπαραγωγών.

Στα χρόνια 1961 και 1962, η UNICEF χρηματοδότησε την ίδρυση ενός Ινστιτούτου Γάλακτος και ενός Κέντρου Εκπαίδευσης σε θέματα γαλακτοκομίας στην Αθήνα, καθώς και τη δημιουργία μονάδων παραγωγής παστεριωμένου γάλακτος στην Πάτρα και τη Δράμα (κάθε μονάδα παρήγαγε 20.000 λίτρα κάθε μέρα), όπως επίσης και την ίδρυση μιας υπο-μονάδας παραγωγής αποστειρωμένου γάλακτος, που αποτελούσε τμήμα της μονάδας της Θεσσαλονίκης. Κάθε μονάδα παρήγαγε κανονικό και αποβουτυρωμένο γάλα, παρέχοντας έτσι δωρεάν γάλα σε 10.000 μητέρες και παιδιά. Οι μονάδες στην Πάτρα και στη Δράμα άρχισαν να λειτουργούν το 1964 με σταθερά αυξανόμενη παραγωγή.

Η υπο-μονάδα παραγωγής αποστειρωμένου γάλακτος στη Θεσσαλονίκη άρχισε να λειτουργεί το 1967. Από το 1963, άρχισε να λειτουργεί το κέντρο εκπαίδευσης σε θέματα γαλακτοκομίας, με σκοπό την εκπαίδευση τεχνικών, ικανών να διευθύνουν τη νέα γλακτοκομική βιομηχανία.

Το 1968 εγκρίθηκε το τελευταίο κονδύλι της UNICEF προς τη χώρα μας. Εννέα χρόνια αργότερα θα άρχιζε η αντίστροφη διαδικασία. Η Ελλάδα δυνατή, με τα παιδιά της υγιή θα άρχιζε την πολύ σημαντική προσφορά προς τη UNICEF και τα παιδιά όλου του κόσμου. ■

Ελλάδα. Συσσίτιο (δεν υπάρχουν άλλα στοιχεία).

Ελλάδα (δεν υπάρχουν άλλα στοιχεία).

Ελλάδα, 1946. Η UNRRA βοηθάει τα παιδιά μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.

UNICEF/ICEF-0058

Ελλάδα, 1955. Ένα παιδάκι στο σχολείο.

Μία μαία σε Κινητή Μονάδα Υγείας στον Αγ. Λαυρέντιο στη Θεσσαλία.

Ελλάδα 1951. Διανομή γάλακτος από τη UNICEF σε δημοτικό σχολείο της Αθήνας.

Ελλάδα 1950. Μητέρες σε αναμονή έξω από Μονάδα Υγείας. Πολλά περιστατικά παραπέμποντο στο κέντρο αποκατάστασης Βούλλας.

UNICEF/UNRA-1369/Papaioannou

Ελλάδα 1946. Τάισμα ενός σοβαρά υποσιτισμένου παιδιού.

UNICEF/UNRA-5321/Papaioannou

Ελλάδα, Ήπειρος 1945. Διανομή σταριού και ζάχαρης.

Αθήνα 1950. Ένα οκτάχρονο κορίτσι, θύμα της πολιομυελίτιδας λαμβάνει φυσιοθεραπευτική φροντίδα στο Εθνικό Κέντρο Αποκατάστασης της Βούλας.

Ελλάδα 1966. Γεωργικό Θεσσαλίας. Επίσκεψη μαιών με κινητή Ιατρική Μονάδα.

Ελλάδα 1946. Ένα ξυπόλητο κορίτσι κουβαλάει ξύλα στην πλάτη για το χειμώνα.